

Kirchliches Verordnungs-Blatt

für die

Lavantner Diözese.

Cerkveni zaukaznik za Lavantinsko škofijo.

Inhalt. 94. Decretum seu Litterae S. R. Congregationis de editione typica Vaticana Gradualis Romani. — 95. Commissio Pontificia de re Biblica de libris Isaiae indole et auctore. — 96. Instructio S. C. de Propaganda Fide pro negotiis Ritus orientalis. — 97. Festum Septem Dolorum B. M. V., Dominicae III. Sept. affixum,

ad ritum dupl. 2. classis elevatur pro universa Ecclesia. — 98. Diözesan-Chronik. Škofijska kronika. — 99. Weisung, betreffend die Vorlage der Dienstabellen. — 100. Trauungsanzeigen bei Nupturienten militärischer Abkunft. — 101. Literatur. — 102. Diözesan-Nachrichten.

94.

Decretum seu Litterae Sacrorum Rituum Congregationis ad Archiepiscopos, Episcopos aliosque Ordinarios de editione typica Vaticana Gradualis Romani.

Postquam Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa X. *Motu Proprio* diei XXII. Novembris MCMIII sacram musicen reformari mandavit; ut coeptum opus, qua par est ratione, absolveretur, decrevit *Motu Proprio* diei XXV. Aprilis MCMIV ut *typica* Editio librorum cantum Gregorianum continentium in vulgus prodiret typis Vaticanis: qua Editione antiquo usu recepti Ecclesiae concentus pristinae integritati ac puritati redderentur, in eum potissimum finem, ut Romanae Ecclesiae ceterisque Romani ritus Ecclesiis communem liturgicorum concentuum probatum textum suppeditaret.

Quare iuxta hanc Summi Pontificis voluntatem, typica editio *Gradualis Romani*, numeris omnibus feliciter absoluta, modo in lucem prodit.

Quoniam vero ad Reverendissimos locorum Ordinarios pertinet eiusmodi Gradualis usum ac diffusionem promovere ac regere apud Clerum et Populum sibi commissos; Sacra Rituum Congregatio, de mandato Sanctissimi Domini Nostri, animadvertendas proponit iisdem Reverendissimis Ordinariis normas et mandata praecipua circa huiusce typicae Editionis introductionem, eiusque novas typographicas impressiones, quae fiant ab Editoribus, facultate impetrata ab Apostolica Sede, scilicet Decreta huius S. Congregationis d. d. XI. et XIV. Augusti MCMV, XIV. Februarii MCMVI, et VII. Augusti MCMVII.

Porro e primo eiusmodi documentorum colligitur I.^o Vaticanam editionem Gradualis, vel quamlibet aliam quae legitime statisque sub conditionibus eandem typicam referat, substitui debere editionibus, quae modo adhibeantur:

itemque 2.º ad Reverendissimos Ordinarios pertinere munus efficiendi ut suae cuiusque dioecesis Propria sic restarentur, ut conformia reddantur Gregorianis concentibus typicae Vaticanae Editionis.

Per novissimum decretum hic et nunc ita praescribitur usus huius Gradualis, ut quibuslibet editionibus (minime excepta, quae *Medicea* vocatur) huc usque adhibitis, quamprimum substituenda sit Editio Vaticana, vel eius legitime peracta nova impressio: ideoque ceterae Gradualis editiones a typica discrepantes, rursus imprimi nequeunt, multoque minus a Reverendissimis Ordinariis approbari. Quae vero, antequam integra typica Gradualis editio prodiret, benignae datae fuerint concessiones, nullimode prorsus contra memoratas universales praescriptiones debent praevalere.

Denique ad cantus traditionalis instaurationem facilius exsequendam, praeterquamquod iuverit (adiuvante *Commissione* uti vocant dioecesana) animos adiacere eorum quotquot Summi Pontificis menti ac beneplacito libenter cupiant respondere, nil procul dubio magis efficax erit, quam si vigilantissime intendant Reverendissimi Ordinarii, ut executio sacrorum concentuum in Cathedralibus et potioribus Ecclesiis adeo fiat plena ac perfecta, ut forma et exemplar ceteris habeatur.

Oportet insuper, ut qui ad *Cantoris* officium eliguntur, congruis dotibus revera sint praediti et superato idoneitatis periculo probati, quod multo magis dici debet de chori Magistro seu de *Praefecto musicae* uti aiunt, qui necessaria polleat auctoritate ad suum implendum officium

iuxta Summi Pontificis praecepta de musica sacra et cantu Gregoriano instaurandis.

Voluit autem Sanctitas Sua praesens Decretum a Sacra Rituum Congregatione expediri, et Reverendissimis Archiepiscopis, Episcopis aliisque locorum Ordinariis notum fieri; contrariis non obstantibus quibuscunque, etiam speciali mentione dignis. Die VIII. Aprilis MCMVIII.

Seraphinus Card. **Cretoni**, *S. R. C. Praefectus*.

L. ✕ S.

† **Diomedes Panici**,

Archiep. Laodicea., *S. R. C. Secretarius*.

I.

Decretum seu Instructiones circa editionem et approbationem librorum cantum liturgicum gregorianum continentium.

Quam Sanctissimus Dominus Noster Pius divina Providentia Papa X. suis litteris Motu Proprio datis sub die XXV. Aprilis anni MCMIV disposuerit, ut editores cantum gregorianum a Se restitutum typis mandare possint iuxta Vaticanam editionem; opportunum huic Sacrae Rituum Congregationi visum est nonnullas instructiones seu leges evulgare a praedictis editoribus observandas, quandocumque novam aliquam impressionem cantus liturgici parare voluerint. Hae autem leges, in audientia diei VII. vertentis mensis Augusti ab eodem Sanctissimo Domino Nostro admissae et approbatae, sunt quae sequuntur:

I. Editores seu typographi cuiuscumque loci vel regionis, qui gregorianas melodias in Vaticana editione contentas imprimere voluerint, sive aequali forma sive grandiori vel minori, sive omnes, sive aliquas tantum, ab eadem Sede Apostolica prius facultatem obtineri curabunt.

II. Ab unoquoque ex editoribus, qui huiusmodi pontificiam facultatem obtinuerint, haec erunt diligentissime attendenda:

a) Forma notularum aliorumque gregoriani cantus signorum ea debet servari quam maiores instituerunt, et editio vaticana adamussim exhibet.

b) Nihil praesertim mutari potest in ordine quo eadem notulae pro variis sonorum intervallis sibi succedunt.

c) Neque pariter in modo quo ipsae notulae pro diversis neumarum, ut aiunt, formulis copulantur.

d) Absolutissima quoque verborum sacri textus relatio ad notulas cantus observetur, ita ut unaquaeque syllaba notulae vel notulis suis penitus subiaceat.

III. Editione parata ac confecta, nefas erit ipsam evulgare et in sacris functionibus adhibere cuique, nisi eam Ordinarius loci declaratione munierit, qua de eius concordantia constet cum editione typica vaticana.

IV. Ordinarius vero declarationem huiusmodi non concedat, nisi prius censores in cantu gregoriano periti,

collatione facta diligentissime, in scriptis, onerata conscientia, testentur novam editionem cum Vaticana omnino concordare.

V. Illis officii liturgici partibus quae cantus diversos pro diversitate diei vel festivitatis admittunt, ut v. g. hymni et Ordinarium Missae, melodiae possunt adaptari, quae in editione typica non reperiantur, et a Sacra Rituum Congregatione approbari, servatis debitis conditionibus, iis maxime quae in § d) Motus Proprii XXV. Aprilis MCMIV apponuntur. Minime vero tonorum seu cantuum huiusmodi varietates admittantur in caeteris partibus, v. g. in Antiphonis et Responsoriis sive Officii sive Missae.

VI. Si autem agatur de officiis propriis alicuius Ecclesiae vel Ordinis regularis Romanum ritum sectantis, aut de Officiis noviter concessis, gregorianae eorum cantilenae, a viris peritis restitutae vel concinnatae item Sacrae Rituum Congregationis approbationi subiiciantur: qua obtenta, Ordinarius loci certior factus, ut supra, de concordantia cum originalibus a S. C. recognitis, declarationem requisitam concedet.

VII. Tolerari potest quod cantus gregorianus notulis musicalibus modernis edatur, dummodo periculum sedulo amoveatur, quominus ordo notularum ac neumarum quomodocumque deturbetur. Ordinarius itaque pro hisce editionibus in commodum fidelium approbationem suam concedere poterit, si ei constiterit, iuxta art. IV et VI, de fidei conformatione cum editione typica vel melodiis approbatis.

VIII. Quandocumque liber sacrum cantum continens, vel melodia quaelibet liturgica Sacrae Rituum Congregationi ad approbationem obtinendam subiiciuntur, tria exemplaria ad eandem mittenda sunt.

IX. Melodia gregoriana ad usum liturgicum a S. R. C. secundum normas praedictas destinata et commendata, ad sacrum Ecclesiae Romanae thesaurum seu patrimonium, sicut ipse textus, pertinet. Itaque quando novus textus fidelibus ab ipsa proponitur seu conceditur, cantus textui respondens ita simul concessus reputatur, ut nullus editor vel auctor querelam de eo movere possit, quod Apostolica Sedes easdem melodias ad alias extendat ecclesias.

Contrariis non obstantibus quibuscunque. Die XI. Augusti MCMV.

A. Card. Tripepi, *S. R. C. Pro-Praefectus*.

L. ✕ S.

† **D. Panici**, Archiep. Laodicea., *Secretarius*.

II.

Decretum de editione typica librorum cantum gregorianum continentium.

Post Apostolicas litteras SS. D. N. Pii divina Providentia Papae X. Motu Proprio datas die XXV. Aprilis

MCMIV, quibus decernitur nova committenda typis Vaticanis editio librorum, cantum gregorianum S. R. Ecclesiae proprium continentium, prout ab ipsomet Pontifice restitutus fuit, Commissio Pontificia, mandata et desideria eiusdem Pontificis adimplens, ipsam editionem summo studio ac diligentia paravit, atque perfecit.

Haec vero S. Rituum Congregatio, hanc ipsam editionem uti typicam ab omnibus habendam esse declarat atque decernit; ita ut in posterum melodiae gregorianae, in futuris huiusmodi librorum editionibus contentae, praedictae typicae editioni, nihil prorsus addito, dempto vel mutato, adamussim sint conformandae, etiamsi agatur de excerptis ex libris iisdem.

Nulli tamen fas erit librorum cantum gregoriani sic restituti, in totum vel ex parte editionem suscipere aut evulgare, nisi prius a S. Sede facultatem obtinerit, normis servatis et instructionibus, quae in Decreto S. R. C. diei XI. Augusti MCMV continentur.

Denique haec eadem S. Rituum Congregatio de mandato Sanctissimi declarat vivissimum esse eiusdem Sanctitatis Suae desiderium, quod ubique locorum Ordinarii curent, ut quilibet libri hucusque editi cantum liturgicum referentes, etiamsi quocumque pontificio privilegio muniti, aut quavis adprobatione commendati, sensim sine sensu, quamprimum tamen, ab ecclesiis, etiam Regularium, romanum ritum sectantibus amoveantur; ita ut libri liturgici gregorianos concentus continentes ii tantummodo adhibeantur, qui, iuxta normas supradictas compositi, huic typicae editioni plane fuerint conformes.

Contrariis non obstantibus quibuscunque. Die XIV. Augusti MCMV.

A. Card. **Tripepi**, *S. R. C. Pro-Praefectus*.

L. ✠ S.

† **D. Panici**, Archiep. Laodicea., *Secretarius*.

III.

Decretum seu declaratio Sacrorum Rituum Congregationis circa Dispositiones Art. II et IV Instructionum diei XI. Augusti MCMV.

A nonnullis Editoribus proponitur subinde quaestio de modo interpretandi Dispositiones Art. II et IV Decreti seu Instructionum Sacrae Rituum Congregationis, diei XI. Augusti MCMV, circa editionem et approbationem librorum cantum liturgicum gregorianum continentium. Ad hanc autem quaestionem solvendam eadem Sacra Congregatio, de mandato Sanctissimi Domini Nostri Pii Papae X. quae sequuntur declarat:

I. Forma notularum cantus sic debet integra servari, ut omnes ex eis quae eandem habent rationem vel significationem, ac proinde in editione typica Vaticana unam eandemque figuram referunt, pariter in alia editione, quae

ab Ordinario possit approbari, necessario quoad formam omnino inter se similes extent et coaequales. Ideoque signa quae forte fuerint, permittente Ordinario, superinducta, nullatenus notularum formam, vel modo quo ipsae coniungantur, afficere debent.

2. Quamvis editio aliqua fuerit recognita, ab Ordinario vel ab ipsa Sacra Rituum Congregatione, tamquam de cetero, videlicet exceptis signis, cum typica conformis, oportet tamen ut deinceps normas supra statutas exacte servet; quatenus, inter notulas typicas et signa quae superveniunt, iam amplius confusio oriri nequeat.

Contrariis non obstantibus quibuscunque. Die XIV. Februarii MCMVI.

A. Card. **Tripepi**, *S. R. C. Pro-Praefectus*.

L. ✠ S.

† **D. Panici**, Archiep. Laodicea., *S. R. C. Secretarius*.

IV.

Decretum de Typica Editione Vaticana Gradualis Romani.

Hanc Vaticanam Gradualis Sacrosanctae Ecclesiae Romanae editionem, Sacra Rituum Congregatio, attentis atque confirmatis Decretis suis, datis diebus XI. et XIV. Augusti anni MCMV, uti authenticam ac typicam declarat et decernit; quippe quae pro Missis de Tempore et de Sanctis, necnon et pro Missarum Ordinario, cantum gregorianum exhibet, prout is fuit a SS. D. N. Pio Papa X. feliciter restitutus, ipsiusque iussu et auctoritate diligenter ac rite revisus et recognitus. Ea quidem fuit totius operis norma, quam varia plane instituerant et iniunxerant documenta Pontificia, et perspicue rursus ac plenius exponit et inculcat Commentarium De ratione editionis Vaticanae Cantus Romani, quod Graduali praemittitur.

Haec autem Editio, ut in usum apud omnes ecclesias hic et nunc deveniat ita sancitum est, ut caeterae quaelibet Cantus Romani Editiones ad tempus tantummodo iuxta Decreta praedicta toleratae, nullo iam in futurum iure gaudeant, quo typicae substitui possint.

Quo vero forma Cantus aptius posset restitui, restituae sunt etiam nonnullae, hic illic quoad verba, lectiones, quamvis ab hodierno textu Missalis alienae. Quarum restitutio, quum ab ipso Summo Pontifice, in audientia die XIV. Martii MCMVI Eminentissimo Cardinali Pro-Praefecto huius Sacrae Congregationis indulta, expresse fuerit approbata atque praescripta, in futuris Gradualis Editionibus omnino erit observanda.

Iuxta tenorem quoque utriusque Decreti superscripti, ad eos tantum editores seu typographos, quibus id a Sede Apostolica conceditur, pertinet privilegium evulgandi eundem Cantum, qui, quum sit vetus Ecclesiae Romanae pa-

trimonium, eiusdem prorsus exstat proprietas. Cautum est insuper, ne quid quovis praetextu editores praesumant addere, demere aut mutare, quod ipsius Cantus integritati atque uniformitati discrimen inferat. Qualiscumque igitur Editio Cantus gregoriani ad usum liturgicum destinata, ut sit legitima, et ab Ordinario queat permitti, debet esse typicae huic omnino conformis, quoad ea praesertim, qui-

bus sive in praefatis Decretis, sive in alio diei XIV. Februarii MCMVI specialiter provisum est.

Contrariis non obstantibus quibuscunque. Die VII. Augusti MCMVII.

S. Card. **Cretoni**, *S. R. C. Praefectus*.

L. ✕ S.

† **D. Panici**, Archiep. Laodiceen., *S. R. C. Secretarius*.

95.

Commissio Pontificia de Re Biblica de libri Isaiae indole et auctore.

Propositis sequentibus dubiis Commissio Pontificia de Re Biblica sequenti modo respondit:

Dubium I.

Utrum doceri possit, vaticinia quae leguntur in libro Isaiae, — et passim in Scripturis, — non esse veri nominis vaticinia, sed vel narrationes post eventum confictas, vel, si ante eventum praenuntiatum quidpiam agnosci opus sit, id prophetam non ex supernaturali Dei futurorum praescii revelatione, sed ex his quae iam contigerunt, felici quadam sagacitate et naturalis ingenii acumine, coniiciendo praenuntiasse?

Resp. — Negative.

Dubium II.

Utrum sententia quae tenet, Isaiam ceterosque prophetas vaticinia non edidisse nisi de his quae in contingenti vel post non grande temporis spatium eventura erant, conciliari possit cum vaticiniis, imprimis messianicis et eschatologicis, ab eisdem prophetis de longinquo certo editis, necnon cum communi SS. Patrum sententia concorditer asserentium, prophetas ea quoque praedixisse, quae post multa saecula essent implenda?

Resp. — Negative.

Dubium III.

Utrum admitti possit, prophetas non modo tamquam correctores pravitatis humanae divinique verbi in profectum audientium praecones, verum etiam tamquam praenuntios eventuum futurorum, constanter alloqui debuisse auditores non quidem futuros, sed praesentes et sibi aequales, ita

ut ab ipsis plane intelligi potuerint; proindeque secundam partem libri Isaiae (cap. XL-LXVI), in qua vates non Iudaeos Isaiae aequales, at Iudaeos in exilio babilonico lugentes veluti inter ipsos vivens alloquitur et solatur, non posse ipsum Isaiam iamdiu emortuum auctorem habere, sed oportere eam ignoto cuidam vati inter exules viventi assignare?

Resp. — Negative.

Dubium IV.

Utrum, ad impugnandam identitatem auctoris libri Isaiae, argumentum philologicum, ex lingua stiloque desumptum, tale sit censendum, ut virum gravem, criticae artis et hebraicae linguae peritum, cogat in eodem libro pluralitatem auctorum agnoscere?

Resp. — Negative.

Dubium V.

Utrum solida prostent argumenta, etiam cumulative sumpta, ad evincendum Isaiae librum non ipsi soli Isaiae, sed duobus, imo pluribus auctoribus essetribuendum?

Resp. — Negative.

Die autem 28. Iunii anni 1908, in Audientia ambobus Reverendissimis Consultoribus ab Actis benigne concessa, Sanctissimus praedicta Responsa rata habuit ac publici iuris fieri mandavit.

Fulcranus Vigouroux, P. S. S.

Laurentius Janssens, O. S. B.

Consultores ab Actis.

Romae, die 29. Iunii 1908.

96.

Instructio S. C. de Propaganda Fide pro negotiis Ritus Orientalis.

Quum plures praelati enucleatas instructiones postulaverint circa modum quo transmitti possint Missae ad Ecclesias rituum orientalium, haec S. C., ad tramites recentiorum Decretorum, has distinctas normas proponit ab omnibus adamussim servandas:

1.º Si qui velint Missas, quarum exuberet copia, ad Ecclesias rituum orientalium mittere, hoc praestare possunt non modo per hanc S. C. uti praecipitur in Decreto *Recenti* S. C. Concilii (die 22. Maii 1907), sed etiam per Rmos Delegatos Apostolicos in regionibus

orientalibus constitutos. Quo in casu necesse est significare Delegatis Apostolicis quot Missae et quae stipendiorum summa tradi debeant praelatis orientalibus intra cuiusque Delegationis ambitum existentibus.

2.º Nullatenus licet eleemosynas mittere ad viros laicos qui postea eas distribuunt sacerdotibus Missas celebraturis.

3.º Neque licet celebrationem Missarum directe committere presbyteris orientalibus.

4.º Vetitum etiam est eleemosynas directe mittere ad Superiores Congregationum religiosarum orientalium.

5.º Imo neque licet Missas directe committere Praelatis orientalibus qui vel sint Episcopi titulares vel simplices Vicarii Patriarchales.

6.º Si vero agatur de Antistitibus habentibus iurisdictionem ordinariam episcopalem in Oriente, Missarum intentiones cum relativa eleemosyna ab episcopis et sacerdotibus ad ipsos Antistites directe mitti possunt pro necessitatibus sacerdotum dumtaxat eis subiectorum, uti declaravit S. C. Concilii die 18. Martii 1908. Ne autem, ex pluribus locis simul, multae eleemosynae confluant in unam et eandem dioecesim (quod nimiam dilationem in Missis celebrandis secumferret); ideo qui committit eleemosynas alicui Praelato orientali, certiore faciat de numero Missarum etiam Delegatum Apostolicum regionis ad quem spectat vigilare ut Missae, ea qua par est sollicitudine, celebrentur.

Datum Romae ex aedibus S. C. de Propaganda Fide die 15. Iulii 1908.

Fr. H. M. Card. Gotti, Praef.

Aloisius Chiesa, Officialis.

Claritatis gratia recensentur singulae Ecclesiae rituum orientalium intra cuiusque Delegationis ambitum existentes:

In Delegatione Apostolica Constantinopolitana.

Ecclesiae ritus Armeni: Constantinopoli, Adana, Ancyra, Brussa, Cesarea, Erzerum, Sebasta et Tokat, Trebisonda. *Ecclesiae ritus Bulgarici*: Vicariatus Apostolicus Thraciae (Adrianopoli) — Vicariatus Apostolicus Macedoniae (Salonicco).

In Delegatione Apostolica Syriae.

Ecclesiae Ritus Armeni: Aleppo, Marasc. *Ecclesiae Ritus Graeco-Melchitae*: Aleppo, Baalbek, Beyrouth, Bosra et Auran, Damasco, Homs et Hama, Paneas, Sidone, Tolemaide seu S. Giovanni d'Acri, Tiro, Tripoli, Zahle. *Ecclesiae Ritus Syriaci*: Aleppo, Beyrouth, Damasco, Homs et Hama. *Ecclesiae Ritus Syro-Maronitici*: Aleppo, Baalbek, Beyrouth, Cipro, Damasco, Gebail et Batrum, Tiro, Tripoli, Sidone.

In Delegatione Apostolica Mesopotamiae.

Ecclesiae Ritus Armeni: Diarbekir, Karput, Mardin, Malatia, Musc. *Ecclesiae Ritus Syriaci*: Bagdad, Diarbekir, Gezira, Mardin, Mossul. *Ecclesiae Ritus-Caldaici*: Bagdad, Diarbekir, Gezira, Mardin, Mossul, Zaku, Amadia, Akra, Kerkuk, Seerth, Salmas, Sena, Urmia.

In Delegatione Apostolica Aegypti.

Ecclesiae Ritus Armeni: Alessandria. *Ecclesiae Ritus Cophti*: Alessandria, Hermopoli, Thebe.

In Delegatione Apostolica Indiarum.

Ecclesiae Ritus Syro-Malabarici: Vicariatus Apostolici: Ernaculam, Changanacherry, Trichur.

97.

Decretum quo festum Septem Dolorum B. M. V., Dominicae tertiae Septembris affixum, ad ritum duplicem secundae classis elevatur pro universa Ecclesia.

Urbis et Orbis.

Dolores Virginis Deiparae etsi duplici festo in universa Ecclesia per annum recolantur, videlicet Feria sexta post Dominicam Passionis ac Dominica tertia Septembris; utrumque tamen festum mobile Beatae Mariae Virginis, utpote secundarium, sub ritu duplici tantummodo maiori celebratur. Quo vero eiusdem Virginis Perdolentis cultus augeatur, et fidelium pietas gratique animi sensus magis magisque foveantur erga misericordem humani generis Conredemptricem; Rmus. Pater Prior generalis Ordinis

Servorum B. M. V., qui potissimum ipsam Matrem Dolorosam veluti suam Conditricem et praecipuam Patronam venerantur, occasionem nactus qua proxime adfuturo Septembri (mense Virginis Doloribus recolendis sacro) quinquagesimus annus ab initio sacerdotio Sanctissimi Domini Nostri Pii Papae X. feliciter completur, supplicibus votis totius Regularis Familiae eundem Sanctissimum Dominum Nostrum rogavit, ut etiam ad perennem rei memoriam, festum Septem Dolorum B. M. V., Dominicae tertiae Septembris affixum, ad ritum duplicem saltem secundae classis

pro universa Ecclesia elevare dignaretur. Sanctitas porro Sua, referente infrascripto Cardinali Sacrorum Rituum Congregationi Praefecto, eiusmodi preces peramanter excipiens, festum Septem Dolorum B. M. V., quod enunciatae Dominicae adsignatum fuit, in posterum sub ritu duplici

secundae classis ubique recolendum decrevit: servatis Rubricis.

Contrariis non obstantibus quibuscumque. Die 13. Maii 1908.

S. Card. **Cretoni**, Praefectus.

D. Panici, Archiep. Laodicen., Secretarius.

98.

Diözesan-Chronik. Skofijska kronika.

Dne 19. avgusta 1908 je prevzvišeni gospod Dr. Jurij Posilović, nadškof Zagrebški, s svojim aktuarjem in ceremonijarjem, č. g. Jurijem Jušić, obiskal Maribor ter ostal v tem mestu dva dni kot gost našega prevzvišenega Nadpastirja. Udeležniki škofijske sinode v letu 1903 ga imajo gotovo v dobrem spominu, ker je takrat v četrtek, dne 27. avgusta 1903, služil sinodalcem sveto mašo v Alojzijevi cerkvi v Mariboru. (Ecclesiae Lavantinae Synodus dioec. anno 1903 coadunata. Marburgi, 1904. Pagg. 140 et 141). Letos je dne 15. avgusta v Badenu pri Dunaju slavil svoj zlatomašniški jubilej. Osivelega, pa še vedno čilega metropolita je ob tej priliki Zagrebško mesto imenovalo svojim častnim meščanom; iz vseh, tudi najvišjih slojev, je dobil prisrčna voščila, da bi ga Bog ohranil še mnoga leta. Tudi naš mil. gospod knezoškof so mu na slavnostni dan poposlali v Baden brzojavno čestitko, glasečo se: Exzellenz Herrn Erzbischof Dr. Georg Posilović Baden bei Wien.

Excipias, Reverendissime Domine Archipraesul, pro magnifico sacerdotali iubilaeo aureo: intima mea vota et obsequia! Deo dante et Virgine Maria intercedente ad multos annos!

† **Michael**, Episcopus.

Dne 22. in 23. avgusta 1908 so se mil. Nadpastir mudili v Framu, da tam blagoslovijo in posvetijo novo mladeniško zastavo, novi kip sv. Družine, novo pokopališče in dva nova zvonova. — Pri dohodu v Fram, v soboto dne 22. avgusta ob 6. uri popoldne so Njih pozdravili zastopniki Framske občine Karl Černej, Franc Černej in Franc Kodrič; na trgu pod cerkvijo pa, kjer je bil slovesni sprejem, domači g. župnik, načelnik cerkv. skladnega in pokopališčnega odbora in stotnik požarne brambe Mirko Krajnc, v imenu dekliške Marijine družbe Marija Kodrič in v imenu mladeniške Marijine družbe Ferdinand Lešnik. Tu so Prevzvišeni blagoslovili mladeniško zastavo s podobama brezmadežne Device Marije in sv. Alojzija. Zastava je delo čč. šolskih sester v Mariboru in stane s križem vred 245 K, katero vsoto so zložili mladeniči Marijine družbe. Po slovesnem vходу je bil v cerkvi podeljen zakramentalni blagoslov.

Drugi dan, v nedeljo, so prihrule iz celega Dravskega polja in s Pohorja neštete množice ljudstva, tako da so bili napolnjeni vsi prostori v cerkvi, okoli cerkve, na trgu in na cesti. Pomenljivi in izpodbudni sveti obredi so trajali od osmih zjutraj do dveh popoldne. — Najprej so Prevzvišeni blagoslovili pri stranskem altarju kip sv. Družine Nazareške, katerega je skoro v naravni velikosti izdelal Lavoslav Perko, kipar pri Sv. Trojici v Slovgoricah za 600 K in katerega je plačala kmečka hči na Planici, Marija Lešnik. Potem so služili pri glavnem altarju sv. mašo, med katero je nenavadno veliko število vernikov iz Njihovih rok prejelo sv. obhajilo. — Po sveti maši se je nepregledno dolga procesija pomikala od farne cerkve na novo pokopališče, ki meri čez pol orala in je še enkrat toliko kot staro. Obkroženo je z močnim kamnitim zidom in stane okoli 4000 K. Verno ljudstvo je pazljivo sledilo obredom, s katerimi so Nadpastir po škofovskem obredniku blagoslovili ljubim rajnim kraj počitka. — Sledilo je pred glavnimi cerkvenimi vrati posvečenje dveh novih zvonov, največjega in najmanjšega. Od starih treh zvonov sta ostala dva v zvoniku kot srednja, tretji pa je odločen za kapelico, ki še bo v kratkem sezidana na novem pokopališču. Nova zvonova imata glas E—e ter tehtata 1020 in 120 kg. Prvi, ki je stal 4080 K, nosi ulite podobe sv. Ane, sv. Družine, presv. Srca Jezusovega, prečist. Srca Marijinega, nadalje podobe jubilarjev Pija X. in Franca Jožefa I. ter podobo knezoškofa Mihaela. K podobam spadajo ti-le napisi: „Sv. Ana, patrona naša, prosi za vse farane! Sv. Družina, prosi za vse naše družine! Presv. Srce Jezusovo, usmili se nas! Presladko Srce Marijino, bodi naša rešitev! Pod vladanjem sv. Očeta Pija X., presvitlega cesarja Franca Jožefa I. in ekscelence knezoškofa dr. Mihaela Napotnik in pod župnikovanjem Franca Muršič me je ulil J. Grassmayr na Tirolskem in so me kupili vsi farani.“ Pri posvečenju sta mu bila botra Mihael Goldschnig, ki je največ daroval za nove zvonove, in framski rojak g. Matija Koren, župnik v Žalcu. — Drugi novi zvon velja 480 K. Na njem so podobe brezmadežne Device, sv. Alojzija in sv. Neže z napisi: „Brezmadežna

Devica, prosi za framsko mladino! Sv. Alojzij, prosi za nas mladeniče! Sv. Neža, prosi za nas dekleta! Kupila me je Framska mladina, ulil J. Grassmayr.“ Botri so mu bili: Franc Koren, Marija Bezjak in Julijana Rotard. — Prevzvišeni Posvetitelj so med posvečevanjem obenem zbrani množici prav umljivo razlagali svete obrede, s katerimi se zvonovi „krstijo“. Slednjič so s kladivom po trikrat udarili na nova zvonova z besedami: „V imenu presv. Trojice, Očeta in Sina in Svetega Duha! Vse k časti božji, k našemu vzveličanju in v mir mrtvim!“ Isto so storili tudi navzočni duhovniki, potem botri zvonov in zastopniki raznih stanov z izreki, ki so izražali željo, da bi glas novih zvonov vabil Framčane k verskemu življenju in tako k večnemu vzveličanju. — Po posvetitvi zvonov so Prevzvišeni na podlagi evangeljskega reka: In čudili so se Jezusu, rekoč: vse je prav storil (Mark. 7, 37), v enourni pridigi verne poslušalce z ognjevitimi besedami opominjali, naj poslušajo glas zvonov. — Po pridigi je bilo darovanje za nove zvonove: Prevzvišeni so za nje izročili g. župniku 50 kron. Na to je še g. župnik Slivniški, Franc Hirti, služil sveto mašo in z litanijami ter zahvalno pesmijo je bila cerkvena slavnost končana. Slavnosti so se udeležili razen domačega g. župnika gg. duhovniki: Matija Koren, Simon Gabere, Adam Grušovnik, Franc Hirti, Matija Škorjanc in Fridrik Volčič.

Dobrim Framčanom se je omenjena dva dneva z lica brala radost nad sadovi lastne darežljivosti in pa nad prihodom mil. Nadpastirja. Fram je bil praznično ozaljšan z zastavami, z zelenjem in s cveticami, ob cesti so bili postavljeni štirje slavaloki, na večer električna razsvetljava, notranja čustva pa so izražali javni napisi na slavalokih, n. pr.: „Srčno pozdravljeni v naši sredini, Framski Vam kličejo hčere in sini!“ „Fantje, dekleta, vsa Framska mladina, Srčno pozdravlja najboljšega Sina.“ „Framski farani, pristrčno Vam vdani, kličejo: Hosanna!“ „Srčna Vam zahvala bodi, Naj angelj božji z Vami hodi!“ „Oj kam se Vam tako mudi? Saj v Maribor tak daleč ni!“ Bili ste nam sreče vir, Prevzvišeni Vi Nadpastir!“ „Z Bogom, Prevzvišeni vladika, Vi naš ponos, Vi naša dika: Čez leto dni pa zopet k nam, V prijazni in prekrasni Fram!“ „Oj z Bogom, blagi Nadpastir, Vi bili ste nam sreče vir: Dal Bog, da čez leti dve — Veseli, zdravi vid'mo se!“ — Navdušenost za sveto stvar je istotako razodevala podoknica in bakljada, katero je na večer 22. avgusta visokemu gostu priredila Framska požarna bramba v zvezi z godbo in z domačim pevskim zborom. — Popoldne 23. avgusta sta bila nova zvonova srečno spravljena v zvonik, in ko so se mil. Nadpastir poslavljali od Frama, so njih spremljali ubrani glasovi prenovljenega Framskega zvonjenja. — O dnevi duhovne radosti, vi nam ostanete v najslajšem spominu!

Dne 10. septembra 1908 so udeležniki jubilejne procesije, katero so priredile župnije zgornjega dela Kozjanskega dekanata k Mariji Zagorski, poslali mil. Nadpastirju ta-le brzojav:

„Ekscelenci Prevzvišenemu gospodu Dr. Mihaelu Napotnik, knezoškofu v Mariboru. — Drachenburg, am 10. September 1908 um 2 Uhr 45 M. Nachmittag. — Pri Mariji Zagorski zbrani duhovniki iz zgornjega dela Kozjanskega dekanata z do 3000 verniki so molili tudi za Vašo Ekscelenco, da Vas Marija brani in varuje in dá čakati tudi Vam zlati jubilej mašništva in škofovstva. — Tomažič, Ribar, Tribnik, Hlastec, Kostanjevec, Vurkelc, Skerbs, Gartner, Rauter, Sparl, Božiček, Pater Ludovik.“

Prevzvišeni so nemudoma brzojavno odgovorili tako-le:

„Mnogočastiti gosp. dekan Tomažič, Drachenburg. — Bog usliši po svoji sveti volji molitve in pobožne želje pri Mariji Zagorski zbranih vrlih duhovnikov in blagih vernikov, za katerih dobro srečo sem tudi jaz molil pri Materi božji v Marijinem Celju. Bog blagoslovi vse po Mariji!

† **Mihael**, knezoškof.“

Dne 14. septembra 1908 je došel od Sv. Petra pod Svetimi gorami nastopni telegram:

„Ekscelenci Prevzvišemu gospodu Dr. Mihaelu Napotnik, knezoškofu v Mariboru. — St. Peter bei Königsberg, am 14. September 1908 um 10 Uhr 20 M. Vormittag. — Na Sv. gorah povodom jubilejne procesije zbrani duhovniki in čez 2000 vernikov za Vas Ekscelenca moli ter izraža najglobokejšo spoštovanje in srčno vdanost. — Tomažič, Tombah, Pivec, Vaupotič, Drogenik, Rauter, Lah, Podpečan, Pater Ludovik, guardijan Benvenut Prolnik.“

Odgovor, ki je bil odposlan, se je glasil:

„Mnogočastitemu gospodu dekanu Tomažič, St. Peter bei Königsberg. — Vsedobri Bog naj goreče za mene opravljene molitve pri Mariji zbranih blagih duhovnikov in vernikov milostno usliši ter naj pobožne udeležence jubilejne procesije prav obilno blagoslovi! Fiat!

† **Mihael**, knezoškof.“

Blagoslovljenje altarja presv. Srca Jezusovega pri podružnici cerkvi sv. Treh Kraljev v Slov. gor. Dne 15. avgusta 1908 je blagoslovil g. Franc Zmazek, kn. šk. duh. svetovalec in župnik pri sv. Benediktu v Slovenskih goricah, z dovoljenjem prevzvišene Nadpastirja pri podružnici sv. Treh Kraljev nov altar presv. Srca Jezusovega. Za slovesnost se je odločil 15. dan avgusta, praznik vnebovzvetja Marije prečiste device, ker je takrat pri tamošnji cerkvi veliki shod ter pridejo romarji v obilnem številu iz Štrigove v Medjimurju. Altar

je bil blagoslovljen po obredu, kakor ga predpisuje „Collectio rituum“ za Lavantinsko škofijo. Menza s prenesljivim altarjem je ostala nespremenjena. Novi altar Srca Jezusovega se je postavil po darovih darežljivih župljanov ter ga je izdelal Dominik Demetz, podobar v Grödnu na Tirolskem, za 2800 K. Šest svetilnikov na altarju je bilo kupljenih za 513 K pri Janezu Heindl na Dunaju. Pri altarju še manjka sedaj obhajilna ograja, ki se bo pa oskrbela pozneje.

Nov veliki zvon v župnijski cerkvi sv. Valentina na Žusmu. Kn. šk. župnijski urad je dne 1. septembra 1908, štev. 93, semkaj poročal: Leta 1893 je dobila farna cerkev sv. Valentina na Žusmu nov zvonik. Splošna želja faranov je bila, dobiti še tudi nove zvonove. Letos se je napravil v ta namen najprej v stolpu nov stol, za katerega so navozili župljani hrastova drevesa. Potem so bili prestavljeni trije zvonovi iz cerkve sv. Jakoba v nov zvonik, ob enem pa se je naročil za cerkev sv. Jakoba pri Janezu Grassmayerju v Viltnu na Tirolskem nov veliki zvon. V veliko veselje faranov so pripeljali dne 1. junija t. l. novi zvon na Žusem. Ker je bil zvon blagoslovljen že v Inomostu, so ga potegnili na binkoštni pondeljek dne 8. junija v zvonik sv. Jakoba, od koder zdaj doni v mogočnem svojem glasu daleč po domači in po sosednjih župnijah. Zvonov glas je D, da se ujema z glasovi f, a, e starih zvonov. Zvon krasijo podobe papeža, cesarja in Lurške Matere božje ter napis: „V spomin trojnega jubileja Žusemski farani in njih župnik Anton Šebat“. Zvon je težek 1460 kg. ter stane 6000 K.

Sv. misijon v Zibiki. O tej slovesnosti poroča kn. šk. župnijski urad dne 2. septembra 1908, št. 151: Od 16. do 23. avgusta se je obhajal v tukajšnji župnijski cerkvi sv. misijon, katerega sta spretno vodila prečast. gg. misijonarja Ivan Zdravljich iz Celja in Gregor Flis iz Ljubljane. Pretresljive pridige so privabile kar trumoma vernega ljudstva k izpovednicam. Obhajancev je bilo čez 3000. Ta misijon bo prinesel veliko dobrega sadu.

Papstjubiläum in der Dom- und Stadtpfarrkirche in Marburg. Am 20. September 1908 wurde nach Anordnung des Hochwürdigsten Oberhirten (Fasenhirtens schreiben vom 25. Februar 1908) das goldene Priesterjubiläum Sr. Heiligkeit Papst Pius X. in der ganzen Diözese und zumal noch in der Dom- und Stadtpfarrkirche in recht feierlicher Weise begangen. Nach einer der Feier entsprechenden Predigt gelebrierte der Hochwürdigste Herr Fürstbischof selbst am mit frischem Grün reich geschmückten Hochaltare um 10 Uhr vormittags unter Assistenz des hochwürdigen Domkapitels ein solennes Pontificalamt mit Te Deum, dem die hierortigen katholischen Vereine sowie eine überausgroße Menge Andächtiger beiwohnten. Der trefflich geschulte Chor des Dom- und Stadtpfarr-Basilienvereines brachte bei dieser Gelegenheit

nachstehende Tonstücke zu Gehör: Vor dem Hochamte: Pius-Lied von Dr. F. Ratschthaler, einstimmig mit achtschmiger Harmoniebegleitung. Beim Hochamte: Missa solemnis von Fille, op. 87, gemischter Chor mit Orchester. Einlagen: Ecce sacerdos magnus von G. Zoller und Benedicta et venerabilis es von Schüttf. Introitus und Communio Choral. Nach dem Hochamte: Te Deum von Dr. Witt und Tantum ergo von Hanißch.

Dosedaj poslana poročila kn. šk. dekanjskih uradov o jubilejnih procesijah.

1. Jarenina, dne 3. julija 1908, štev. 142: 2. julija, na dan obiskovanja Marijinega, so priredile vse župnije jareninske dekanije (razen Šentjakobske, ki je opravila procesijo dne 10. maja k Mariji Snežni) jubilejno procesijo v baziliko Matere milosti v Maribor. Skupni procesiji se je pridružila iz Mariborskega dekanata župnija Gornja sv. Kungota. Procesije se je udeležilo nad 3000 vernih s svojimi dušnimi pastirji. Petje je oskrbel jareninski pevski zbor ter proizvajal latinsko Wagnerjevo, prevzvišenemu knezoškofu poklonjeno mašo in honorem s. Michaelis s primernimi latinskimi vlogami. Verniki so prejeli sv. zakramente deloma v domačih cerkvah, deloma pa tudi med sv. mašo v baziliki, kjer se je delilo sv. obhajilo nad pol ure. V najlepšem redu se je ljudstvo razišlo na dom, navdušeno za čast Marijino.

2. Maribor na desnem Dravskem bregu, dne 2. julija 1908, štev. 87: Dan 2. julija 1908 je bil za dekanijo res praznik obiskovanja preblažene device Marije, ker je ta dan obiskala Marija svoje in ker so njeni obiskali njo. Velika romarska cerkev Pušavska je bila v najlepši prazniški obleki. Skrbni župljani so jo okrasili znotraj z neštetiimi lučicami in z najbujnejšim cvetjem, zunaj pa z zastavami v papeževih in cesarskih barvah. Za krasno materjo ni smela zaostati njena sosedna cerkev, podružnica sv. Ane na prijetnem gričku tik šumeče Radolne; tudi raz nje sta plapolala dva jubilejna bandera, kakor bi se kljanjala od vseh strani prihajajočim vernikom, katerim so zvonili vsi zvonovi neprestano in vzneseno srečno došlico. Od sedme do devete ure so prihajale neprenehoma procesije. Prvih 480 romarjev je prišlo z vlakom zjutraj ob $\frac{3}{4}$ 7 na Šentlovensko postajo. Pri Witzmannovi kapelici tik železnice so se zbrali ter v dolgi procesiji šli k devicei Mariji Pušavski. Ti so bili od sv. Magdalene v Mariboru, med njimi mnogoštevilno zastopano društvo krščanskih gospâ iz Maribora z društvenim banderom v novih jubilejnih trakovih. Procesijo je vodil g. dekan Simon Gabere. Druga procesija, okoli 800 romarjev, je prišla od sv. Lovrenca nad Mariborom pod vodstvom gg. dušnih pastirjev župnika Friderika Horvat in kaplana Jer. Stabuc. Tej se je v trgu pri kapelici poleg Gasnerja pridružila kot tretja procesija Ribniška, ki je štela okoli 500 ro-

marjev in katero je vodil g. župnik Andrej Fišer. Četrta, peta in šesta procesija je prišla skup čez Jodlov hribček; in sicer: Lembaška s 500, Ruška s 500 in Selniška s 400 romarji pod vodstvom gg. župnika Antona Kocuvan, kaplana Antona Pintarič in župnika Gregorja Hrastel s kaplanom Šimonom Šimone. Tem je šla nasproti do pokopališča kot sedma Puščavska s 400 verniki z gospodom župnikom Kašparjem Zrnko; v procesiji je bila zastopana skoraj polnoštevilno mladeniška in dekliška Marijina družba z zastavami in katoliško delavsko društvo z benderom v novih jubilejnih trakovih. Kot osma procesija je prišla ona od sv. Ožbalta s 100 romarji. V njej je bila zastopana tudi Brezniška župnija; vodil jo je g. župnik And. Bračič.

Ob deveti uri je bila pridiga, v kateri je proslavljal g. dekan Simon Gaberc Marijin, papežev in cesarjev jubilej. Med slovesno sv. mašo in že celo jutro poprej se je izpovedovalo in delilo presv. Rešnje Telo. Cerkveno petje je vodil spretni in nadarjeni organist iz Pušave. Vsa slovesnost se je vršila v najlepšem redu: Bogu in Mariji v zahvalo, katoliški Cerkvi v čast, vernikom v dušni prid, papežu in cesarju v tolažbo, prevzvišenemu Nadpastirju pa v veselje.

3. Konjice, dne 6. julija 1908, štev. 285 in dne 8. avgusta 1908, štev. 332: Na god obiskovanja Matere božje dne 2. julija se je kaj veličastno vršila prva jubilejna procesija na Prihovo. Šentjernejski župljani so prišli, ker še g. župnik vedno boleha, sami h kapeli na Križanci kot zbirališču procesij ter čakali na udeležence iz drugih župnij. Ločane je pripeljal g. župnik v pokoju Ant. Inkret in Žičane g. župnik Jakob Kosar. Ko se je velikanska procesija Konjičanov pomikala po državni cesti skozi Tepanje in so na Križanci zbrani romarji gledali ta lepi prizor, so vzkliknili: „Konjičanov pride toliko, kakor listja in trave!“ In zares je bilo iz Konjiške nadžupnije nad 2000 udeležencev pod vodstvom gg. dekana Hrastelj in vikarja Žičkarja. Prihovski farani, med njimi okoli 80 belooblečenih in venčanih deklet iz Marijine družbe, so tudi že čakali, zbrani pod vodstvom g. župnika Karola Kumer, pri imenovani kapeli. Okoli devete ure so se uvrstili verniki v mogočno procesijo proti Prihovi; vinske gorice Prihavske so kar odmevale od glasne molitve sv. rožnega venca ter lepega petja. Če se še prištejejo Čadramski župljani pod vodstvom g. konsist. svetovalca in župnika Jurija Bezenšek in Kebeljski pod vodstvom g. kaplana Ivanc, kateri so prišli od severne strani na Prihovo, sme se trditi, da se je udeležilo jubilejne procesije nad 4000 vernikov. Cerkve je bila natlačeno polna, tudi prostor okoli cerkve in pod župniščem. Cerkveni govor o trojnem jubileju je imel g. dekan Hrastelj. Sv. mašo je služil ob asistenci g. župnik Jurij Bezenšek. Med sv. mašo e obilno število vernikov prejelo sv. obhajilo. Dne 5. av-

gusta 1908 pa je bila jubilejna procesija za župnije Zreče, Sv. Kunigunda, Stranice, Špitalič in Skomer. Procesije, katere so vodili duhovniki dotičnih župnij, so prišle na Brinjevo goro in zbralo se je tamkaj blizu 2000 romarjev.

4. Pettau, am 12. September 1908, Zl 401: Bei der am 3. Juni 1908 in Pettau abgehaltenen Pastoral-Konferenz wurden die Tage der Jubiläumsprozessionen vom Dekan im Einvernehmen mit den Herren Dekanatspfarrern und dem Pfarrer der gewählten Wallfahrtskirchen mit der Vereinbarung festgesetzt, daß sich alle Ortsseelsorger an der Jubiläumsprozession beteiligen. Auch die betreffenden Festprediger und Zelebranten mit der Assistenten wurden gewählt, wobei die Bestimmung getroffen wurde, daß sämtliche Prediger das dreifache Jubiläum behandeln sollen. Die Gläubigen aber wurden vorher schon in den Predigten aufmerksam gemacht, daß sie zur Gewinnung des Ablasses die heil. Sakramente der Buße und des Altars entweder in der eigenen Pfarrkirche oder in der zu besuchenden Wallfahrtskirche empfangen können. Am 16. Juli 1908 hat die erste Jubiläumsprozession und zwar nach Maria Neustift bei Pettau stattgefunden, an welcher sich die Pfarrinsassen von St. Peter und Paul in Pettau, St. Martin in Haidin, St. Margen bei Pettau, St. Urban ob Pettau und hl. Maria in Wurmberg, bei 4000 an der Zahl, beteiligten. Am 22. Juli l. J. wurde die zweite Jubiläumsprozession nach Maria Neustift und zwar von der Propstei-Haupt- und Stadtpfarre in Pettau abgehalten, die von drei Seelsorgern angeführt wurde. Festprediger war Herr Stadtpfarrkaplan Augustin Jager, während Herr Propst Josef Fleck das assistierte Segenamt zelebrierte. An der Prozession nahmen 145 Personen teil, von welchen ebendort 95 die heilige Kommunion empfangen. Am 5. August 1908 war die dritte Prozession und zwar in die Wallfahrtskirche hl. Maria in Polensak, an welcher die Pfarren St. Margarethen unter Pettau, St. Lorenzen und St. Andra in W.-B. mit ihren Seelsorgern und gegen 3000 Wallfahrern teilgenommen hatten. Am 25. August 1908 wurde als vierte Jubiläumsprozession im Dekanate Pettau jene von den Pfarrinsassen in Polensak aus der Pfarrkirche zur Maria Lourdes-Kapelle in Ramensak und wieder zurück in die Pfarrkirche abgehalten. Die Prozession zählte ungefähr 600 Personen. Bemerkt sei noch, daß aus dem Dekanate Großsonntag am 16. Juli 1908 bei 3500 Wallfahrer mit ihren Seelsorgerpriestern aus den Pfarren St. Thomas und St. Leonhard bei Großsonntag, Allerheiligen, Friedau, Großsonntag und St. Nikolai bei Friedau nach Polensak kamen, um daselbst ihre Jubiläumsandacht zu verrichten.

5. Laško, dne 12. septembra 1908, štev. 429: Jubilejna procesija za vse župnije Laške dekanije bi se imela vršiti dne 1. septembra t. l. v cerkev M. B. v Petrovčah. Ker pa je prišlo med tem časom od kn. šk. ordinariata dovoljenje tudi za cerkev Lurske M. B. v župniji sv. Marjete pri Rimskih toplicah, ste se vršili omenjeni dan dve

jubilejni procesiji, ena v Petrovče, druga k sv. Marjeti. V Petrovče so šle procesije iz Laškega, Trbovelj, Dola, sv. Lenarta in sv. Ruperta nad Laškim. Udeležba je bila obilna (okoli 1500). O pol desetih se je pomikala združena procesija med popevanjem Lavretanskih litanij v Marijino cerkev. Pred drugim blagoslovom se je podelilo romarjem, ki še niso bili doma obhajani, sv. obhajilo in so se na glas molile predpisane molitve za svete odpustke in za presvitlega cesarja. Romarji so se obnašali prav pobožno in se razšli po dokončanem sv. opravilu vsak na svoj dom. Slovesnost pri Lurški M. B., kamor so šle procesije iz ostalih župnij, se je vršila po predpisanem redu in je bila udeležba obilna.

6. Celje, dne 17. septembra 1908, šte. 293: Da se udeležijo kolikor mogoče obilno verniki pomenljive procesije, se je oznanilo po vseh župnijah, da bodo imeli dvakrat priložnost, priti k procesiji v prenovljeno romarsko cerkev M. B. v Petrovčah. Dne 22. julija 1908 so imele jubilejno procesijo pod vodstvom svojih dušnih pastirjev župnije Celje, Žalec, Gotovlje in sv. Peter v Savinjski dolini, dne 29. julija t. l. pa župnije Teharje, Griže, Galicija in Polzela. Prostorna cerkev je bila obakrat natlačeno polna pobožnih molilcev in poslušalcev. Sv. zakramente so prejeli romarji večidel že doma, mnogi pa tudi še v Petrovčah. Slovesno sv. mašo po pridigi je imel pri obeh procesijah g. opat in dekan Celjski, ki je molil z drugimi duhovniki in vernim ljudstvom molitve za odpustke in pa „posvetitev Lavantinske škofije brezmadežnemu spočetju deviške matere božje Marije.“ Verniki so se obnašali prav pobožno pri procesiji in v cerkvi ter se vrnili kmalu po sv. opravilu vsak na svoj dom.

7. Braslovče, dne 16. septembra 1908, šte. 245: Pri pastoralni konferenci sta se odločila za procesije 9. in 10. dan septembra. Dne 9. septembra so prišle procesije iz

gornje Savinjske doline in sicer iz Rečice, Nacareta, Mozirja in Šmihela; iz domače dekanije iz Vranskega, Sv. Jurija pod Taborom in Gomilkega. Braslovški farani so jih čakali s svojimi duhovniki na dveh straneh in z njimi šli v procesiji v župnijsko cerkev Matere božje. Duhovnikov je bilo 12. vernikov pa nad 2000. Dne 10. septembra so prišle procesije iz Reke, Sv. Pavla pri Preboldu, Šmartnega na Paki in Sv. Andraža nad Polzelo, zopet okoli 2000 ljudi. Duhovnikov je bilo 10. Sv. zakramente so prejeli verniki v domačih cerkvah, pa vendar se jih je tudi pri procesijah obhajalo vsaki dan po 150 vernikov. Romarji so oba dni takoj po službi božji odšli mirno domov in ni bilo nobenega vrišča in ne popivanja.

8. Maribor na levem dravskem bregu, dne 22. septembra 1908, št. 473: Vse župnije dekanata so obiskale v slovesnih procesijah pod vodstvom dušnih pastirjev določene Marijine cerkve in sicer: Selnica, dne 2. julija cerkev Matere božje v Pušcavi; sv. Marjeta ob Pesnici isti dan podružno cerkev Matere božje na Gori pri sv. Petru; Gornja sv. Kungota tudi dne 2. julija baziliko v Mariboru; sv. Križ, Kamnica in sv. Peter, dne 16. julija baziliko v Mariboru; predmestna župnija dne 23. avgusta, župniji sv. Barbara in sv. Martin pri Vurbergu dne 7. septembra Marijino cerkev na Gori in stolna župnija dne 13. septembra baziliko v Mariboru. Udeležba vernikov je bila v vseh župnijah prav obilna. V jubilejni cerkvi se je vršila slovesna služba božja s primerno pridigo in peto sv. mašo z dvema blagoslovoma. Med sv. mašo je pristopilo na stotine vernikov k sv. obhajilu. Red je bil povsod uzoren. Duhovniki in verniki hvalijo Boga in prevzvišenega Nadpastirja za pomenljivo in milosti polno odreditev jubilejnih procesij.

99.

Weisung betreffend die Vorlage der Dienstabellen.

Behufs Zuerkennung der durch das Gesetz vom 24. Februar 1907 R.-G.-Bl. Nr. 56 vorgesehenen Erhöhungen des standesgemäßen Mindesteinkommens der katholischen Seelsorger ist laut der Durchführungsverordnung vom 6. März 1907 R.-G.-Bl. Nr. 63 die Anzeige über die Vollstreckung der maßgebenden Dienstzeit im Wege des Fürstbischöflichen Ordinariates in zwei Parien einzubringen.

Dies ist auch dann der Fall, wenn der Anspruch auf eine weitere Quinquennalzulage gemacht wird und es genügt darum nicht die Vorlage einer einzigen Dienstabelle.

Angleiches ist in der Dienstabelle und zwar in der vorletzten Spalte die letzte Anweisung der Quinquennalzulage mit Datum und Zahl anzugeben, nicht notwendig aber ist die Erledigung des Lokaleinkommenbekenntnisses an dieser Stelle zu erwähnen.

Hinsichtlich der Nachweisung über die in der Seelsorge oder in einem anderen öffentlichen Dienste zurückgelegten Dienstjahre sind die Tage, Monate und Jahre zu summieren und die Monate des Austrittes aus einem Dienstposten und Austrittes eines anderen anzuschreiben, nicht aber bloß mit Ziffern anzuführen, weil sonst Irrungen eintreten können.

Schließlich wird bemerkt, daß jedesmal die ganze Dienstzeit d. i. vom Antritte des Seelsorgedienstes durch die ganze Reihe der Dienstposten in die Dienstabellen einzusetzen ist.

Wollen sich die hochwürdigsten Herren Seelsorgspriester in Zukunft darnach halten, damit sie sich und den Ämtern unnötige Arbeiten ersparen.

100.

Trauungsanzeigen bei Nupturienten militärischer Abkunft.

In dem Dekrete Ne temere vom 2. August 1907 ist sub IX, § 2 die Bestimmung enthalten, daß der Pfarrer oder sein Stellvertreter die Tatsache der Trauung nicht nur im Trauungsbuche in vorgeschriebener Weise einzutragen, sondern auch im Taufbuche anzumerken hat, falls die Nupturienten in seiner Pfarre getauft sind. Ist jedoch ein Nupturient oder sind beide Nupturienten in einer anderen Pfarre getauft, so muß der Trauungspfarrer den parochus baptismi von der stattgefundenen Trauung verständigen.¹

Hinsichtlich dieser Trauungsanzeigen bei Nupturienten militärischer Abkunft wird über Ersuchen der k. u. k. Feldsuperiorates des Seelsorgebezirkes von Graz vom 1. September 1908 Nr. 1076 den hochwürdigen Matrifenführern zur genaueren Darnachachtung Nachstehendes mitgeteilt:

¹ Kirchl. Verordnungs-Blatt für die Lavanter Diözese. Cerkveni zaukaznik zv Lavantinsko škofijo. 1908. IV. S. 68, 69. G.

„Im Sinne des an sämtliche Feldsuperiorate ergangenen Auftrages des hochwürdigsten k. u. k. Apostolischen Feldvikariates (Pastoralblatt Nr. 4, ddo. 18. August 1908, fol. 37) bittet hiemit das obige Feldsuperiorat, das hochwürdigste F. B. Ordinariat geruhe an den unterstehenden Klerus eine Anweisung ergehen zu lassen, wornach bei Nupturienten militärischer Abkunft die Militärtaufmatrif, woraus der zur Eheschließung beigebrachte Taufschein entnommen war, genau zu bezeichnen und die Trauungsanzeige nur in zweifelhaften Fällen an das hochwürdigste k. u. k. Apostolische Feldvikariat in Wien, sonst aber direkt an jenes Militärmatrifelamt einzusenden ist, das den betreffenden Taufschein ausgestellt hat, oder das, falls er aus einem beim besagten hochwürdigsten Feldvikariate erliegenden Duplikate stammt, wenigstens die entsprechende Taufmatrif führt.“

101.

Literatur.

1. Unter Hinweis auf das Kirchliche Verordnungs-Blatt für die Lavanter Diözese (Cerkveni zaukaznik za Lavantinsko škofijo) vom 15. Juli 1907, VIII. Absatz 66, vom 15. September 1907, X. Absatz 84, vom 2. Dezember 1907, XII. Absatz 98, vom 15. April 1908, IV. Absatz 41 und vom 1. August 1908, VIII. Absatz 79, wird dem Hochwürdigsten Seelsorgeklerus hiemit zur Kenntnis gebracht, daß von der 3. Auflage des P. Wolfgang Dannerbauer'schen Praktischen Geschäftsbuches für den Kuratklerus Österreichs nunmehr die Lieferungen 25 bis 28 inkl. erschienen sind. Die vorliegenden Hefte bringen viel des Interessanten für den Seelsorger; so wird unter anderen recht eingehend das gesamte Pfründenwesen behandelt. Ferners enthalten sie sehr gute Artikel über die Portofreiheit der Pfarrämter, die Priestervereine, die Protokolle, die äußeren Rechtsverhältnisse der katholischen Kirche, die Reinigungsmittel, die Religionsfondsmessen und die Religionsfondssteuer, die Pflichten und Rechte des

Religionslehrers mit einem Auszuge aus den den Religionsunterricht anlangenden Reichsgesetzen und Ministerial-Verordnungen; endlich recht praktische Winke über Seelsorge und Schule. — Die Anschaffung des Buches ist somit höchst empfehlenswert.

2. In der Verlagsanstalt vorm. G. F. Manz in Regensburg ist soeben erschienen und wird hiemit zum Ankauf empfohlen: Der 31. Jahrgang des Taschenkalender und Kirchlich-Statistischen Jahrbuchs für den Katholischen Klerus 1909. Redigiert von Dr. R. A. Geiger, k. Lyzealprofessor. Preis in biegsam Leinenband M. 1.—, inkl. Porto M. 1.10. Der Kalender enthält die römischen Dokumente über den Modernismus. Die Statistik ist nach dem neuesten Stande vermehrt und verbessert. Auch finden sich in demselben die neuesten römischen Erlässe vor, so der Syllabus vom 3. Juli 1907, die neuen kirchlichen Vorschriften über die Verlobungs- und Eheschließung, die neuesten Bestimmungen

und Entscheidungen der Congr. Concilii zum Defrete „Nemere“ und die neuen Erlässe und Entscheidungen der römischen Kurialbehörden.

3. V založbi Katoliške bukvarne v Ljubljani je izšla knjiga: Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol. Prva knjiga: Resničnost katoliške vere. Spisal dr. Ivan Svetina, profesor in katehet na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani. V Ljubljani, 1908. 229 strani. Cena vezani knjigi 2 K 80 vin. — Knjiga, katero je odobril kn. šk. ordinariat v Ljubljani ter potrdilo kot učno knjigo c. kr. ministrstvo za bogočastje in pouk, obsega dva dela: Uvod v katoliški verouk in dokaz resničnosti katoliške vere. Drugi del ima zopet tri poglavja: Viri, iz katerih se dokazuje resničnost katoliške vere; Jezus Kristus je pravi Bog; o katoliški Cerkvi. Pridejano je verouku tudi še primerno berilo o vsebini in zgododovinski verodostojnosti svetopisemskih knjig starega zakona, o starem zakonu kot božji uredbi, o poučnih knjigah in preroški knjigi novega zakona ter o pisateljih teh knjig. — Predmet je dobro razdeljen, dokazi so jasni in jezik je lahko razumljiv; zato se knjiga priporoči učiteljem in učencem verouka na višjih razredih srednjih šol. Pri-

pomni se, da bo druga knjiga razlagala veroslovje ali dogmatiko (resnice katoliške vere) in da bo tretja knjiga učila pravoslovje, moralko ali etiko (življenje po katoliški veri).

4. Im Verlage Friedrich Pustet in Regensburg ist soeben erschienen: Graduale Sacrosanctae Romanae Ecclesiae de Tempore et de Sanctis Ss. D. N. Pii X. Pontificis Maximi iussu restitutum et editum. Cui addita sunt festa novissima. Editio Ratisbonensis iuxta Vaticanam. Ratisbonae, Romae, Neo Eboraci et Cincinnati, MDCCCXVIII. — Durch die allerhöchsten Anordnungen Sr. Heiligkeit Papst Pius X. ist es einigen Verlegern nach Erfüllung festgesetzter Bedingungen gestattet worden, die liturgischen Gesangsbücher für die katholische Kirche in ihrem Verlage erscheinen zu lassen und zu verbreiten. Als erstes dieser Bücher wurde das Graduale bestimmt, dessen Originalausgabe in der Druckerei des Vatikans hergestellt worden ist. Friedrich Pustet hat auf Grund des erworbenen Rechtes dieses Graduale nun als Editio Ratisbonensis iuxta Vaticanam in seinem Verlage erscheinen lassen und wird dasselbe zufolge seines Ansuchens vom September 1908 zur Anschaffung für Kirchen und Seminarien hiemit empfohlen.

102.

Diözesan-Nachrichten.

Übersezt wurden die Herren Kaplan: Peter Gorjup von Mann nach Lichtenwald; Johann Hauptmann von Gams nach Hohenmauten; Josef Kodrič von Hohenmauten nach Gams; Anton Srebre von Tüffer nach St. Martin bei Windischgraz (II.) und Franz Segula von Lichtenwald nach Tüffer (II).

Wiederangestellt wurde als Stadtpfarrkaplan in Mann der zeitliche Defizientpriester und provisorische F. B. Rechnungsrevident Herr Franz Spindler.

F. B. Lavanter Ordinariat zu Marburg.

am 25. September 1908.

† **Michael,**
Fürstbischof.